

γινάτι

γινάτι κ. **ινάτι, το**, ουσ. [<τουρκ. inat]. **1.** η ανένδοτη ή παράλογη επιμονή σε μια γνώμη ή ενέργεια, η ισχυρογνωμοσύνη, το πείσμα: «το γινάτι δεν ωφέλησε ποτέ κανέναν». **2.** στον πλ. **τα γινάτια**, τα καμώματα, τα νάζια. (Λαϊκό τραγούδι: *δε μ' αρέσουν πλέον τα γινάτια, δεν ποθώ τα ολόγλυκά σου μάτια*). Συνών. *πείσμα*. (Ακολουθούν 19 φρ.).

- *αμάν το γινάτι σου! ή αμάν αυτό το γινάτι σου!* έκφραση δυσφορίας ή δυσαρέσκειας για το πείσμα κάποιου, που έχει μεγάλη χρονική διάρκεια: «αμάν αυτό το γινάτι σου! Ξέχνα, επιτέλους, αυτό που είπα, αφού σου ζήτησα χίλιες φορές συγνώμη!»·

- *από γινάτι*, βλ. φρ. *για (το) γινάτι*·

- *ας είν' καλά το γινάτι του!* έκφραση που δηλώνει πως θα ξεπεράσουμε τη δυσκολία που έχουμε, παρόλο που αρνείται πεισματικά να μας βοηθήσει το άτομο από το οποίο ζητάμε βοήθεια, ή και, αν δεν την ξεπεράσουμε, το μόνο που θα κερδίσει το άτομο αυτό θα είναι η επαλήθευση της μνησικακίας του·

- *βάζω γινάτι*, βλ. φρ. *το βάζω γινάτι*·

- *κρατώ γινάτι*, βλ. φρ. *κρατώ γινάτι*·

- *γαϊδουρινό γινάτι*, βλ. συνηθέστ. *γαϊδουρινό πείσμα*, λ. *πείσμα*·

- *για (το) γινάτι*, μόνο και μόνο επειδή πειστώσαμε, μόνο και μόνο από εγωιστική επιμονή, από ισχυρογνωμοσύνη: «επειδή δε δεχτήκατε να πάμε εκεί που πρότεινα, για γινάτι κι εγώ δε θα 'ρθω μαζί σας». (Λαϊκό τραγούδι: *κι όσοι μας θέλουν το κακό για πείσμα, για γινάτι δε θα χωρίσουμε ποτέ για να τους βγει το μάτι*). Πολλές φορές, της φρ. προτάσσεται το *έτσι*·

- *έχει γινάτι*, είναι πεισματάρης, ξεροκέφαλος: «αν του μπει κάτι στο μυαλό, δεν αλλάζει γνώμη με τίποτα, γιατί έχει γινάτι αυτός ο άνθρωπος»·

- *κάνω γινάτια*, κάνω πείσματα, καμώματα, νάζια: «αφού ξέρω πως μ' αγαπάς, γιατί κάνεις γινάτια;». (Λαϊκό τραγούδι: *γινάτια μη μου κάνεις μη θες να με πεθάνεις, βρε χήρα δε λυπάσαι κακιά πανάθεμά σε;*)·

- *κρατώ γινάτι*, διατηρώ, τρέφω μνησικακία για κάποιον: «μην του πας πολύ κόντρα και τον εκνευρίσεις, γιατί κρατάει γινάτι και δε θα 'χεις καλά ξεμπερδέματα μαζί του»·

- *με γινάτι*, με ανένδοτη ή παράλογη επιμονή σε μια γνώμη ή ενέργεια: «άρχισε να δουλεύει με γινάτι τη δουλειά για να την παραδώσει μέσα στις προθεσμίες που είχε υποσχεθεί». (Λαϊκό τραγούδι: *τηνε διώχνω με γινάτι και την άλλη μέρα νάτη, έρχεται με ποντικάκια και μου κάνει κορδελάκια*)·

- *με πιάνει το γινάτι*, γίνομαι ισχυρογνώμων, επιμένω σε κάτι από αντίδραση, πεισμώνω: «όταν με πιάνει το γινάτι, μην προσπαθείς να μ' αλλάξεις γνώμη, γιατί δε θα καταφέρεις τίποτα»·

- *το βάζω γινάτι*, πεισμώνω: «όταν το βάλει γινάτι, δε λέει να βάλει μπουκιά στο στόμα του». (Λαϊκό τραγούδι: *το σκαλοπάτι σου μου φτάνει για κρεβάτι, αφού την πόρτα σου την άφησες κλειστή. Θα μείνω έξω, μια που το 'βαλες γινάτι κι από το κρύο η καρδιά μου θα σβηστεί*)·

- *το βάζω γινάτι να...*, αποφασίζω να κάνω, να πραγματοποιήσω κάτι οπωσδήποτε: «το 'βαλε γινάτι να πάρει φέτος το πτυχίο του»·

- *το γινάτι βγάζει μάτι*, η ισχυρογνωμοσύνη βλάπτει αυτόν που την έχει: «πάψε να πηγαίνεις κόντρα σε αυτόν τον άνθρωπο, γιατί το γινάτι βγάζει μάτι». (Λαϊκό τραγούδι: *δε σου μάθαν όμως κάτι, το γινάτι βγάζει μάτι*)·

- τον βάζω γινάτι, βλ. φρ. τον έχω γινάτι·

- τον έχω γινάτι, θέλω, επιδιώκω να του κάνω κακό, τον εχθρεύομαι: «τον έχω τέτοιο γινάτι απ' τη μέρα που με κατηγορήσε, που, αν τον πιάσω στα χέρια μου, θα τον λιώσω»·

- του βαστώ γινάτι, βλ. φρ. τον έχω γινάτι·

- του κρατώ γινάτι, βλ. φρ. τον έχω γινάτι.

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας